

Бойко Жанна Олексіївна,
заступник керівника апарату Східного апеляційного господарського суду,
м. Харків
ORCID 0000-0002-9424-6655

УДК 351:37.07(477)

doi: 10.34213/tp.20.03.13

УПРОВАДЖЕННЯ ІНСТИТУТУ ПРИЙОМНОЇ СІМ'Ї ЯК АЛЬТЕРНАТИВНОЇ ФОРМИ ВЛАШТУВАННЯ ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ

Досліджено окремі аспекти державного регулювання інституту прийомної сім'ї як форми влаштування дітей, позбавлених батьківського піклування; проаналізовано генезис упровадження прийомної сім'ї в системі форм влаштування таких дітей. Зосереджено увагу на перевагах прийомної сім'ї серед інших форм цієї системи та особливостях державного регулювання діяльності прийомної сім'ї. Досліджено переваги прийомної сім'ї порівняно з іншими формами влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Обґрунтовано доцільність упровадження й державної підтримки прийомної сім'ї як однієї з найефективніших та бажаних форм улаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Запропоновано врахувати досвід експериментального упровадження зазначеної форми, вказано на першочергові щодо розв'язання аспекти регулювання упровадження прийомної сім'ї.

Ключові слова: прийомна сім'я, державне регулювання, діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, діалогова взаємодія.

Постановка проблеми в загальному вигляді. Проблема сирітства є актуальною для Української держави з моменту здобуття нею незалежності до сьогодні. Звісно, подолати сирітство як таке неможливо, але мінімізувати його числові показники – першочергова мета правової держави. Досягнення зазначеної мети було б ілюзорним без урахування вітчизняного досвіду в боротьбі з таким явищем, як сирітство.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вивченню явища сирітства, дослідженню спроб мінімізації його негативних наслідків присвячено багато наукових праць вітчизняних та зарубіжних вчених: І. Жилінкової, І. Пеші, Л. Волинець, І. Галатир, Л. Кальченко та ін. Проте станом на сьогодні відсутнє наукове дослідження генезису упровадження інституту прийомної сім'ї як форми влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, що й зумовило обрання теми наукової статті.

Метою статті є аналіз упровадження інституту прийомної сім'ї як форми влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, дослідження переваг прийомної сім'ї порівняно з іншими формами влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

Виклад основного матеріалу. Рівень державного захисту прав дитини є визначальним індикатором рівня зрілості правової соціальної держави, стадій становлення її основоположних інститутів, що визначається крізь призму рівня забезпеченості дотримання національних та міжнародних стандартів у сфері прав людини в цілому та дитини зокрема. Гідний рівень життя та розвитку дитини зумовлює формування високого рівня правосвідомості та культури її особистості, яка в майбутньому стане достойним членом суспільства, що, у свою чергу, закономірно впливає на формування суспільства в цілому. К. Ушинський відзначав, що “суспільне виховання є для народу на-самперед його сімейне виховання” [8]. До речі, у преамбулі Конвенції про права дитини зазначається, що дитині для повного і гармонійного розвитку

її особи необхідно зростати в сімейному оточенні, в атмосфері щастя, любові і розуміння. Зокрема, ст. 4 Конвенції про права дитини, ратифікованій Україною, передбачено, що держави-учасниці вживають усіх необхідних законодавчих, адміністративних та інших заходів для здійснення прав, визнаних у Конвенції [5]. Дійсно, створення умов для виховання та формування кожної дитини як цілісної особистості, яка стане достойним громадянином та членом суспільства, є серед найголовніших завдань держави. Безперечним є і той факт, що в системі державного соціального захисту дітей та захисту їхніх прав у цілому наріжним каменем повинно бути піклування про найнезахищенішу та найвразливішу категорію дітей. У цьому контексті особливо гостро постає проблема сирітства, що залишається злободенною проблемою сьогодення для нашого суспільства та викриває спектр проблемних питань і недоліків системи державного управління соціальним захистом дітей.

У роки незалежності України чисельність дітей, які залишилися без батьківського піклування за різних обставин, є стабільно високою. Наприклад, за період 2000–2015 рр. вона знаходилась у межах 100 тис. осіб, а з 2015 р. – зменшилася до 80 тис. осіб. Щоправда, до статистичних даних не увійшли показники низки густонаселених областей України та АРК Крим [4]. Серед чинників, що спричиняють явище сирітства, доречно виділити економічні, адміністративні, правові, інформаційні, суспільні, а в реаліях сьогодення – також воєнні. Вочевидь, подолати явище сирітства повністю неможливо.

Уроки незалежності наша держава намагається вживати низку заходів із метою подолання, у межах можливого, сирітства як негативного соціального явища загалом та зменшення чисельності дітей, які за різних обставин передаються на виховання до державних виховних закладів, шляхом, зокрема, упровадження таких форм улаштування дітей, позбавлених батьківського піклування, які будуть найбільш ефективними, легко адаптованими в розумінні піклування про дитину та найменш травматичними для вразливої дитячої психіки. Серед таких заходів чи не найважливішим є законодавче закріплення державою Концепції пріоритету сімейних форм улаштування дітей, які залишилися без батьківського піклування. Реалізація цієї концепції знаходить своє відображення у прийнятті низки законів, державних програм та заходів. Наприклад, Указом Президента України від 18.01.1996 р. № 63/96 було затверджено Національну програму “Діти України”, що визначила проблему соціального сирітства як надзвичайно гостру та актуальну, більш того – проблему національного значення, що потребує першочергового вирішення. І пріоритетну роль у забезпеченні виходу з кризової ситуації, що склалася, відведено сім’ї. Сім’я як фундаментальний інститут, на якому базується механізм реалізації невід’ємного права дитини, закріпленого ст. 16 Конвенції про права дитини [5], може розглядатись як основна в системі форм улаштування дітей, позбавлених батьківського піклування.

Про це зазначалося і в Державній доповіді про становище дітей в Україні за підсумками 1997 р. [1]. Зокрема, фахівці відзначали, що діти, які утримуються в державних дитячих інтернатних закладах, істотно відрізняються від дітей, які зростають у сім’ї. Наприклад, імперичні реакції, що формуються в перші дні життя дитини, задовго до того, як дитина навчиться відрізнити себе від інших, за відсутності сімейного оточення залишаються нерозвиненими, що впливає в майбутньому на самооцінку. Відсутність у дитинстві досвіду життя в сім’ї негативно впливає на особистісні якості людини, її характер.

Навіть у найкращих дитячих будинках та інтернатах у дітей не просто спостерігається відставання в розвитку особистості, а інтенсивно формуються принципово нові риси, що допомагають пристосовуватись до життя в інтернатному закладі [1, с. 72].

Уже в 1997 р. в межах реалізації вказаної програми Указом Президента України № 1153/97 було затверджено “Заходи щодо поліпшення становища дітей-сиріт і дітей, які залишились без піклування батьків” та розпочато роботу з підготовки до проведення експерименту з улаштування дітей-сиріт на виховання в сім’ї громадян. Таким чином, із прийняттям цього Указу Президента України розпочинається історія становлення інституту прийомної сім’ї в Україні.

Уже у 1998 р. в Україні на виконання Постанови Кабінету Міністрів України (КМУ) “Про проведення експерименту з утворення прийомних сімей в Запорізькій області та затвердження положення про прийомну сім’ю” № 241 за фінансової підтримки міжнародного фонду ЮНІСЕФ експеримент упроваджено на території Запорізької області. Із 1999 р. проведення експерименту було поширено ще на п’ять регіонів України, а саме: Автономну Республіку Крим, Львівську, Одеську, Харківську області та місто Київ. Сам факт поширення експерименту засвідчує позитивні результати, а також те, що загалом будь-яка сімейна форма виховання має переваги перед улаштуванням дітей у державні заклади. Адже тільки виховання дитини в сімейному колі дає їй можливість вирости всебічно розвинутою, цілісною та соціально адаптованою особистістю.

Сімейна форма виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, є бажаною та доцільною не тільки для дитини як члена суспільства, а й для держави, яка забезпечує фінансування виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Сімейна форма виховання є найбільш економічно виправданою порівняно з утриманням мережі соціальних державних закладів.

Упровадження нової форми влаштування дітей вимагає розроблення нормативно-правової бази, сутнісного закріплення понятійного апарату та визначення сфери відповідальності кожного з суб’єктів відповідних правовідносин. Враховуючи те, що діяльність державних органів базується на принципах повної регламентації їхніх дій, а створення, підтримка та контроль діяльності прийомної сім’ї покладається на відповідні державні органи, надто важливим є створення системи норм, якою буде враховано всі аспекти функціонування зазначеного правового інституту. Проте для розроблення нормативно-правової бази необхідний так званий “фундамент”, що сприятиме виявленню проблемних моментів, які необхідно врегулювати. Саме тому слід наголосити, що упровадження початкового експерименту із заснування прийомних сімей у нашій державі було ефективним та виправданим. Експеримент став тим індикатором, який хоча не повністю, але значною мірою виявив пріоритети та недоліки нової форми влаштування дітей, вказав на певні вади системи регулювання діяльності “прийомних сімей”. Зокрема, під час проведення експерименту стало зрозуміло, що недостатньо чітко визначено функції відповідних державних органів та установ, які брали безпосередню участь у проведенні експерименту, зокрема, в частині організації прийомних сімей, їхніх утворення, подальшої підтримки, фінансування поза фінансуванням фонду.

Зокрема, п. 16 Положення про прийомну сім'ю в редакції 2002 р. визначалося, що кандидатури прийомних батьків розглядаються експертною комісією, створеною при органі опіки та піклування, за висновками якої приймається рішення виконавчим комітетом відповідної ради про створення прийомної сім'ї. Але статус цієї експертної комісії, засади створення та діяльності окремо визначено не було. Також не визначено було і критерії, за якими можна приймати рішення про ступінь готовності батьків до прийняття статусу прийомної сім'ї. Тому виникали певні труднощі в організації добору прийомних батьків, навчання їх та прийняття рішення щодо ступеня їхньої готовності стати прийомними батьками. Створення ж прийомної сім'ї передбачає професійну діяльність батьків-вихователів. І в такій діяльності відповідальність та вимоги до умінь, знань та навичок уже розглядаються в іншій площині та мають бути досить високими.

Фінансування діяльності прийомних сімей, згідно зі спеціальними нормативними документами, покладалося на місцеві бюджети відповідних територіальних громад, у межах яких їх створено. Але, враховуючи чітко регламентовані межі діяльності державних органів у формуванні планів бюджетних асигнувань та порядку витрачання бюджетних коштів, виникала нагальна необхідність розроблення системи норм, що визначають алгоритм діяльності кожного державного органу, який бере участь у реалізації фінансування діяльності прийомних сімей: щодо планування потреби в таких коштах, розподілу їх за категоріями тощо. Проблемним для вирішення було питання щодо можливості створення прийомної сім'ї одним громадянином. Зокрема, у багатьох випадках такий спосіб реалізації права на батьківство є для низки громадян чи не єдиною можливістю його реалізації. Разом із тим мало бути враховано всі можливі аспекти захисту невід'ємних прав дитини, що і є найбільш важливою проблемою.

Зважаючи на викладене, необхідно детальніше зупинитися на важливих характеристиках інституту прийомної сім'ї крізь призму реалізації природних невід'ємних прав батьків та дітей, що підтверджують його перевагу. Зокрема, завдяки проведеному експерименту можна дійти висновку, що під час створення прийомної сім'ї:

1) дитині забезпечується одне з найважливіших природних прав на виховання в сім'ї;

2) дитина зберігає всі соціальні гарантії, які передбачено за статусом сироти.

Якщо це не суперечить її інтересам та правам, дитина не втрачає можливості знати своїх біологічних батьків та спілкуватися з ними в разі, якщо дитина є позбавленою батьківського піклування, у випадках, передбачених законом;

3) право на виховання в сім'ї отримує велика частина дітей, які через вік та з інших підстав уже практично втратили можливість бути всиновленими;

4) особи, які не мають можливості мати дітей та сім'ю, реалізують своє природне право на сім'ю;

5) прийомними батьками можуть стати особи, які з якихось підстав не змогли стати всиновлювачами;

6) така форма дає можливість перевірити свої здібності та можливості особам, які з різних підстав не наважуються стати всиновлювачами;

7) держава не втрачає прямого зв'язку з дітьми щодо контролю за не-

ухильним дотриманням їхніх особистих прав та інтересів;

8) прийомна сім'я, маючи фінансову підтримку держави, може вільно реалізовуватись та розвиватись, не ризикуючи залишитись у безпорадному становищі;

9) для забезпечення сприятливих умов для розвитку дитини у прийомній сім'ї, розвитку взаєморозуміння батьків та дитини, а також для формування професійної придатності прийомних батьків, їхнього вміння вирішувати конфлікти та різні складні ситуації – працює соціальна служба, яка, проводячи соціальний супровід сімей, визначає психологічні потреби та інші проблемні ситуації та розробляє з сім'ями шляхи вирішення таких ситуацій. Тобто особи, які вирішили стати прийомними батьками, завжди можуть розраховувати на підтримку з боку держави, а держава в особі уповноважених органів влади та відповідних установ піклується про законність діяльності створених сімей, дотримання та реалізацію прав дитини в таких сім'ях, комфортність знаходження дітей у сім'ї.

Загалом результати експерименту довели високу ефективність прийомної сім'ї як форми влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Зокрема, ст. 6 Закону України "Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування" від 13.01.2005 р. закріплено абсолютну пріоритетність улаштування дітей, позбавлених батьківського піклування, на виховання в сім'ї; Законом України "Про внесення змін до Сімейного кодексу України" від 23.02.2006 р., уже через рік після попереднього Закону, прийомній сім'ї як формі улаштування дітей було надано законодавчого закріплення в Сімейному кодексі України.

Певні підсумки проведеної на державному рівні роботи з реформування системи влаштування дітей, позбавлених батьківського піклування, підбито в Державній доповіді про становище дітей в Україні за підсумками 2007 р. [1].

Одним із пріоритетних напрямів державної політики у сфері захисту прав дітей є соціальний захист дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. Протягом 2007 р. в цьому напрямі відбулися суттєві зрушення. У результаті реформування державної системи опіки над дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування, яке розпочалося з 2005 р. і передбачало забезпечення пріоритетності влаштування дитини в сім'ї громадян, чисельність дітей у закладах для дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, почала поступово зменшуватися, а чисельність дітей, улаштованих до прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу, – збільшуватися [2].

Стан розвитку альтернативних форм улаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, у сучасних умовах засвідчує постійне оновлення та вдосконалення законодавства в досліджуваній сфері. Зокрема, у 2020 р. внесено останні зміни до Постанови КМУ "Про затвердження положення про прийомну сім'ю" від 26.04.2002 р. № 565. Останню редакцію Положення про прийомну сім'ю прийнято з урахуванням досвіду упровадження та функціонування прийомної сім'ї за цей час. Зокрема, закріплено гарантованість фінансування діяльності прийомної сім'ї через таке фінансування за рахунок державного бюджету. Крім того, визначено порядок та розмір фінансового забезпечення. Також зміни було внесено до

Закону України “Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування”, до Закону України “Про державну допомогу сім’ям з дітьми”. Крім того, було прийнято певні нові нормативно-правові акти, зокрема: наказ Міністерства соціальної політики “Про затвердження програми підготовки громадян України, які бажають усиновити дитину, з питань виховання дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування” від 11.01.2020 р. № 9, розпорядження КМУ “Про схвалення концепції державної соціальної програми “Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини” на період до 2021 року” від 05.04.2017 р. № 230-р та ін. Зокрема, у розпорядженні КМУ “Про схвалення концепції державної соціальної програми “Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини” на період до 2021 року” від 05.04.2017 р. № 230-р вказано на причини, що зумовлюють зростання рівня соціального сирітства, а також загальну мету державної програми – забезпечення захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, враховуючи міжнародні стандарти [7]. Тобто сьогодні Україна намагається наблизитися до європейських стандартів державного управління у сфері захисту прав дітей. Однак зрозуміло, що для вдалого функціонування інституту прийомної сім’ї необхідно більше, ніж нормативне регулювання діяльності суб’єктів відповідних правовідносин. На нашу думку, необхідно забезпечити зворотний зв’язок між органами державної влади та прийомними сім’ями задля забезпечення прийомним сім’ям ефективної підтримки, отже й дієвості державного управління. Такий зворотний зв’язок може бути забезпечено шляхом вивчення громадської думки, тобто відбудеться “опосередкована форма консультацій органів державної влади з громадськістю щодо формування та реалізації державної політики. Результати вивчення громадської думки повинні бути враховані органами державної влади під час прийняття рішень та їх подальшої реалізації” [3]. Враховуючи специфіку суб’єктів, що беруть участь у створенні та функціонуванні прийомної сім’ї, державне регулювання діяльності прийомної сім’ї повинно відбуватися за обов’язкової умови діалогу та забезпечення широкого спектра дискреційних повноважень як органів державної влади, так і прийомних батьків. Адже саме діалог, як влучно зазначає О. Крутій, є “багаторівневою системою взаємодії між індивідами чи колективними суб’єктами, яка передбачає переважаючу спрямованість на співробітництво, неформальне здійснення актів взаємодії” [6].

Висновки з цього дослідження і перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Слід відзначити, що протягом останніх років соціальна політика держави та система регулювання сімейних правовідносин змінюються. І головним надбанням у цій сфері є визначення та законодавче закріплення основних засад державного управління в цій системі, що базуються на демократичності та пріоритеті реалізації природних прав дитини і громадянина взагалі, тобто ставиться за мету забезпечення виховання дитини в умовах сімейного оточення та природного соціуму, на відміну від пріоритетності реалізації суто відповідних функцій держави та виховання дітей в умовах обмеженого, “законсервованого” соціуму державних виховних закладів.

Сімейна форма влаштування дітей, а саме прийомна сім'я, підтвердила свою ефективність та пріоритетність поряд з іншими формами влаштування дітей, позбавлених батьківського піклування, за низкою аспектів, як правових у широкому сенсі, так і соціально-економічних і психолого-педагогічних.

Слід також відзначити правильність експериментального упровадження інституту прийомної сім'ї у вітчизняну систему форм влаштування дітей, позбавлених батьківського піклування. Такий шлях дійсно виправдав своє призначення та ефективність і, на нашу думку, має використовуватися під час розроблення та упровадження низки інших законодавчих інновацій.

Список використаних джерел

1. Державна доповідь про становище дітей в Україні за підсумками 1997 року / кер. авт. кол. Л. С. Волинець. Київ : Держ. ін-т проблем сім'ї та молоді, 1998. 150 с.
2. Державна доповідь про становище дітей в Україні за підсумками 2007 року URL: <http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/1467/?jsessionid=C45379CDAF4DCFF9B83CE0295E3F2068?sequence=1> (дата звернення: 03.07.2020 р.).
3. Енциклопедичний словник з державного управління / уклад. : Ю. П. Сурмін, В. Д. Бакуменко, А. М. Михненко та ін. Київ : НАДУ, 2010. 820 с.
4. Захист дітей, які потребують особливої уваги суспільства. 2018 рік : стат. зб. Державної служби статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/07/zb_zdpus_2017.pdf. (03.07.2020 року).
5. Конвенція про права дитини. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text (дата звернення: 03.07.2020 р.).
6. Крутій О. М. Соціально-психологічний механізм формування діалогових компонентів особистості як суб'єкта управління соціальними системами. *Теорія і практика управління соціальними системами*. 2013. Вип. 1. URL: https://www.kpi.kharkov.ua/archive/Наукова_періодика/Tipuss/2013_1/Krut.pdf.
7. Про схвалення концепції державної соціальної програми "Національний план дій щодо реалізації Конвенції ООН про права дитини на період до 2021 року" : розпорядження КМУ № 230-р від 05.04.2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/230-2017-%D1%80#Text> (дата звернення: 03.07.2020).
8. Ушинський К. Д. Про сімейне виховання / упоряд. О. Т. Губко. Київ : Рад. шк., 1974. 151 с.

References

1. Derzhavna dopovid pro stanovysche ditej v Ukraini za pidsumkami 1997 r. (1998). L.S. Volynets (Ed.). Kyiv [in Ukrainian].
2. Derzhavna dopovid pro stanovysche ditej v Ukraini za pidsumkami 2007 r. (2008). URL: <http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/1467/jsessionid=C45379CDAF4DCFF9B83CE0295E3F2068?sequence=1>.
3. Surmin, Yu.P., Bakumenko, V.D., Mykhnenko, A.M. and others (2010). Entsiklopedychnyj slovnyk z derzhavnoho upravlinnia. Kyiv: NADU [in Ukrainian].
4. Zakhyst ditej, iaki potrebuiut osoblyvoi uvahy suspilstva 2018 rik: Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy (2018). URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/07/zb_zdpus_2017.pdf.
5. Konventsiiia pro prava dytyny URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text [in Ukrainian].
6. Krutij, O.M. (2013). Sotsialno-psykholohichnyj mekhanizm formuvannia dialohovykh komponentiv osobystosti iak subiekta upravlinnia sotsialnymy systemamy. *Teoriia i praktyka upravlinnia sotsialnymy systemamy, issue 1*. URL: https://www.kpi.kharkov.ua/archive/Наукова_періодика/Tipuss/2013_1/Krut.pdf. [in Ukrainian].
7. Pro skhvalennia kontseptsii derzhavnoi sotsialnoi prohramy "Natsionalnyj plan dij schodo realizatsii Konventsii OON pro prava dytyny na period do 2021 roku": rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy No. 230-r vid 05.04.2017 r. (2017). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/230-2017-%D1%80#Text>.
8. Ushynskij K.D. (1974). Pro simejne vykhovannia. Hubko O.T. (Ed.). Kyiv [in Ukrainian].

Boiko J. O.,

Deputy of a chief of staff of the Eastern appeal commercial court, Khakov

ORCID 0000-0002-9424-6655

THE INTRODUCTION AN INSTITUTE OF FOSTER FAMILY AS ALTERNATIVE FORM OF INTERCALATION CHILDREN, WHO HAVE NOT PARENTS

The article is dedicated by the research of state's regulation of foster family. The author analyzed the genesis of the introduction of foster family as alternative form of intercalation children, who have not parents. The main attention was focused on the advantages of a foster family, as alternative form of intercalation children, who have not parents. Also, the main attention was focused on features state regulation of foster family's action. In addition, the author was researched the advantages of foster family, as alternative form of intercalation children, who have not parents. The introduction and development of foster family, as optimal form of intercalation children, who have not parents, was argued in this article. So, there are a lot of advantages of foster family in compared with other form of intercalation children, who have not parents. A foster family is expedient form of intercalation children, who have not parents for state and for children too. Moreover, fosterage ensure the right to family. The child retained all insurances, which prescribed in the law for child in orphan. Also, the child doesn't lose biological parental care, he or she may keep in touch with parents, if parents don't constitute a threat to their child. A foster family allow to children in orphan and children, deprived of parental care to have a family. And persons, who have not a child for various reasons, may bring up a foster child. Moreover, the government doesn't lose control of a foster parents' activities. Also public authorities monitor respect for the rights of foster children. Foster family has some financial support by the state. Thus, a foster family have an opportunity to develop. The interaction between foster families and public authorities are achieved by a child serves. A child serves identifies problems in foster family and helps parents to search ways of dealing with problems. The author analyzed aspects of institute of foster family, which requires completion and creation documentation and laws.

Keywords: foster family, government regulation, orphan child, children deprived of parental care, dialogue interaction.

Надійшла до редколегії 29.07.2020 р.